

Kerti hírmondó

2024/3. szám

Kiskertek korai gyümölcse...

Mangold, a levélcso

A rózsakert kihívásai

Fehér fagyöngy, nem csak díszítésre

A növények tápanyagfelvételéről

5 100 Ft

Termesszünk otthon paradicsomot

Mai népszerűségét tekintve nehéz elhinni, hogy a paradicsom őshazájából, Dél-Amerikából Európába kerülve nehezen terjedt el a kontinensen. Eleinte ugyanis mérgezőnek gondolták a nadragulyához annyira hasonló terméseit, és még a kor tudósai is óva intettek a fogyasztásától. Biológiai értelemben véve ugyan a paradicsom növénynek a bogyótermését („gyümölcsét”) fogyasztás mellett – a termesztéstechnológia, a fogyasztás módja és a növény más botanikai jellemzői miatt zöldségnövénynek minősül.

A 18. század folyamán egyre többen ismerték meg jellegzetes ízét, és idővel széles körben elterjedté vált. Az első fogyasztott változatok egyébként nem a ma jellemző piros, kerekded termésre hasonlítottak, hanem sokkal inkább a manapság népszerű, kisebb, sárga koktélpáradicsomokra emlékeztettek.

FAJTAVÁLASZTÁS A zöldségnövények csoportjában a paradicsom esetében találkozunk az egyik legbővebb fajtaválasztékkal. Akár a kertben, akár balkonládában vagy cserépben tervezzük termesztetni, biztosan találunk a céljainkra alkalmas fajtát, de ehhez fontos, hogy a növény méretét ellenőrizzük a csomagoláson. A törpe vagy balkon változatok kistermetűek, maximum 40 cm magasra nőnek, és apró terméseket nevelnek. Nem igényelnek nagy földlabdát, tehát egy cserépben is jól érzik magukat, de minél nagyobb edényt választunk nekik, annál kevésbé kell tartanunk attól, hogy megsínyli a növény, ha véletlenül kimarad egy-egy öntözés.

Kerti termesztésre javasolt inkább hagyományos, a tenyésztésidőszakban folyamatosan növekvő fajtát választani. Ebben az esetben már mindenféle bogyószín, alak és méret közül válogathatunk.

SZAPORÍTÁS A palántákat a tavaszi fagyok elmúltával, április végén, május elején ültessük ki. A paradicsom azon kevés zöldségfajok egyike, amely nem hogy nem bánja, ha mélyre ültetjük, hanem az kifejezetten kedvez neki, mert így a talajszint alá került szárrész is fejleszteni tud járulékos gyökereket.

Kerti tipp

Ha saját magunk nevelünk palántát, a magokat már március elejétől elvethetjük cserépbe, pohárba, majd helyezük azokat világos helyre. A palántanevelő földet tartsuk egyenletesen nedvesen.

Időszakosan megjelenő, országosan terjesztett mezőgazdasági és kertészeti hírlevél, ára 100 forint. Kiadó: Press Code Kft. • Postacím: 1330 Budapest, Pf. 26 • Megjelenik a Bagi Kft. terjesztésében, mezőgazdasági és kertészeti szakboltokban, gazdaboltokban • Felelős szerkesztő: Gippert Bea • Lapszámunk szaktanácsadói: Epres György, Dr. Lammel Kálmán, Dr. Némethy Zsuzsanna, Zsigó György • Szerkesztőségi telefon: (+36) 30 931 33 59 E-mail: kertihirmondo@kertihirmondo.hu • Tervezőszerkesztő: Bestényi Zoltán • Nyomda: EDS Zrínyi Zrt. 2600 Vác, Nádas utca 8. Felelős vezető: Csontos Csilla vezérigazgató

Az ajánlott tőtávolság erőteljes növekedésű, támasztékot igénylő fajták (pl. koktélpáradicsmok) esetében 50 cm, a nagyobb bogyókat fejlesztő típusoknál 30-40 cm. Ennél sűrűbbre ne ültessük őket, mert az megnehezíti az ápolást (pl. a hónaljajtások kitörését) és a szedést, illetve megnő a növényvédelmi problémák (pl. bakteriális és gombás betegségek) előfordulásának kockázata. A sorok között 60-80 cm távolságot hagyjunk.

TALAJELŐKÉSZÍTÉS, -ÁPOLÁS A paradicsom teljes megvilágítást igényel, ez alól a balkonparadicsom fajták képezhetnek kivételt, mert a teljesen északi fekvésű ablakok kivételével mindenhol más-hol képesek jól fejlődni és beérni. A kertben olyan területet válasszunk az ágyásnak, amelyet egész nap ér napfény.

Az ágyás talajába az őszi talajmunkák idején dolgozzunk be kerti komposztot vagy érett istállótrágyát, és ez elegendő tápanyaggal fogja ellátni a növényeket. Cserépben, edényben történő termesztésénél ellenben folyamatos tápanyag-utánpótlásra van szükség, amelyet az öntözővízbe kevert tápoldattal könnyen meg lehet oldani.

Jó tudni!

A paradicsom az arra érzékenyeknél gyomorirritációt okozhat, ezért célszerű hámozott formában fogyasztani, mert leggyakrabban a héj a felelős a kellemetlen tünetekért.

Kerti termesztésnél a tenyészidőszak során a gyomtalanítás szempontjából is fontos talajlazításon, valamint az öntözésen kívül a legfontosabb feladatunk a száron a levelek hónaljából előtörő hajtások eltávolítása, amelyet neveznek hónaljzásnak, fattyazásnak vagy kacsozásnak is. Erre azért van szükség, mert ezek a hajtások csak feleslegesen sűrítik az állományt, árnyékolják a bogyókat, és elveszik a tápanyagot a növénytől. A kisméretű fajtáknál nincsen szükség hónaljzásra, mindössze a szedés lesz majd a feladatunk.

TÁPLÁLKOZÁSÉLETTANI HATÁS A paradicsom beltartalmát tekintve is igen értékes zöldségfélének. Az egyik legismertebb összetevője a likopin, a természetes piros színt adó anyag, antioxidáns hatású, már többféle ráktípus esetén is bizonyították alkalmazhatóságát a megelőzésben. Ezt akkor tudjuk a legjobban kihasználni, ha hőhatásnak vetjük alá a paradicsomot (pl. melegítés, főzés), illetve zsíros közegben alkalmazzuk.

Magas C-vitamin-tartalma (20-30 mg) mellett B-vitaminokat, káliumot, kalciumot és magnéziumot is találunk benne. Szénhidrát- és energiatartalma alacsony.

Nem elhanyagolandó tény, hogy a legkülönbözőbb formában rendelkezésünkre áll, hiszen a friss paradicsom mellett a minőségét hosszú ideig megőrző lé, szószok kiváló alapjaként szolgáló sűrítmény, a 19. század vége óta elérhető technológiával készült konzerv, és a népszerű ketchup is ott van a polcainkon, nem is beszélve az aszalt vagy szárított változatokról.

Dr. Szabó Anna

Veteményeznél? NEM MARADTÁL LE SEMMIRŐL!

JAVÁBAN BENNE VAGYUNK
A TAVASZBAN,
FOLYTATÓDIK A VETEMÉNYEZÉS
A KONYHAKERTEKBE,
MAGASÁGYÁSOKBAN,
BALKONON.

ROYAL SLUIS
MAGROVET

ZKI vetőmag

MOHIKÁN FI

Magaságyásban való uborka mag vetés, ültetés sokkal kényelmesebb munkát ad számunkra mintha szabadföldbe vetnénk. A ZKI Vetőmag egyik legkeresettebb uborka fajtája a **Mohikán F1**, mely egy középkorai érésű, egyenletes éréslefutású konzervuborka hibrid, Túlnyomórészt nővirágú. Lombja középzöld, növekedése középérés. Kifejezetten apró méretben való szedésre ajánljuk. Peronoszpórával és lisztharmattal szemben az egyik legellenállóbb hibrid.

MS VEGA FI

A következő időszakra bátran javasoljuk a kertbe többek között a szuperédes, középkései érésű **MS Vega F1** csemegekukoricát a Royal Sluis vetőmagcsalád kínálatából, mely tenyészideje 90-100 nap. Termeszethetőségi tulajdonságai kiválóak, erős szár és kiemelkedő hozam jellemzi, akár két cső kivevelésére is alkalmas. Az érett csövek 20-22 cm hosszúak, átlagos tömegük 400 g, jelentős a szemkihozataluk. Édes íze miatt friss fogyasztásra és házi fagyasztra is kiválóan alkalmas.

BODOR

A **Bodor bab** kiváló minőségű, középkései, sárga, hengeres hüveljű, szálkamentes fajta. Középmagas bokrain egyszerre sok hüvely fejlődik, így akár egyszerre is szedhető. Mélyhűtésre is kiváló. Vetés után 2,5 hónapra szedhető.

MÁJUS KIRÁLYA, RUKKOLA, MATADOR SPENÓT, FÉLHOSSZÚ PETREZSELYEM

A közhiedelemmel ellentétben még júliusban sem vagyunk elkésve a kertészkedést illetően, ugyanis egyes zöldségek, fűszernövények még az idén termést is tudnak hozni. Az olyan zöldleveles növények, mint például a **Május királya saláta**, **Rukkola**, **Matador spenót**, **Félhosszú petrezselyem** jól tűrik a szárazabb, melegebb időjárást, csak a megfelelő helyet kell neki megtalálni a kertben.

**TEHÁT NEM MARADTÁL LE SEMMIRŐL, KERESD FEL A LEGKÖZELEBBI
GAZDABOLTOT ÉS SZEREZD BE A VETŐMAGOKAT!**

Figyelem! A túlzott zöldségfogyasztás egészséghez, a kertészkedés pedig stresszmentes élethez vezethet!

Levélcsonda...

A mángold kevésbé ismert növény a kiskertekben, pedig már a görögök és a rómaiak is nagyra tartották, illetve volt időszak, amikor a magyar kiskertekből sem hiányzott. Ez a zöldség nagyon egyszerűen termeszthető, nagyon finom és nagyon egészséges ahhoz, hogy ilyen kevés figyelmet kapjon. Akiknek nem áll rendelkezésre kert a termesztéshez, azoknak sem kell szomorkodnia, hiszen balkonládában is egyszerűen nevelhető. Esztétikus színfoltja lehet kertünknek.

A mángold (*Beta vulgaris* subsp. *vulgaris* var. *Cicla*) a cukorrépa és a cékla közeli rokona. A libatopfélék családjába tartozó kétéves növény. Húsos, fehér gyökerei vannak, levelei 40-50 cm hosszúak, hússak és jellemzően hullámosak. Bizonyos fajták igazán látványosak a vörös levélnyelükkel és pirosas levéllemezükkel. A mángold gazdag A-, B-, C- és E-vitaminban, magnéziumban, mangánban, káliumban, vasban és rostokban. Ezenkívül rengeteg rezet, kalciumot, foszfort és cinket is tartalmaz, a K-vitamin-tartalma az igazán kiemelkedő, így nagyban hozzájárul a csontok erősödéséhez.

TÍPUSAI Hazánkban kétféle típusát termesztik. Az egyik az úgynevezett **bordás mángold**, amelynek ujjnyi vastag levélnyelei vannak, a másik pedig a **levél mángold**, amelynek a levéllemezeit fogyasztjuk.

A bordás mángold nyelét és a levélfőerét spárgához hasonló módon érdemes elkészíteni, míg a levél mángoldból leginkább főzelék, köret és mártás készíthető. Nagyon finom, ha hússal töltjük meg, mint a káposztát. A hűtőben 2-3 napig tárolhatjuk.

TERMESZTÉSE A mángoldot magvetéssel szaporítjuk. A magokat április második felében kell elvetni, minden típusú talajt kedvel, kivéve az erősen savanyút, nem különösebben igényes növény. Már 10 foknál csíráznak a magok. Sok napsütésre, vízre és tápanyagra van szüksége a megfelelő növekedéshez. Az első évben fás, elágazásra hajlamos, répatestet és levélrozztákat fejleszt. A tőlevelek színe, mérete, a levélnyel hossza és vastagsága fajtánként eltérően alakul. Mind a levélnyel, mind a levéllemez fogyasztható. A második évben a céklához hasonlóan magházat nevel, gomolyos fürtvirágzattal, csalmatok terméssel. Fekete színű magjai 4-6 évig csírázóképesek.

A házikerti termesztésben inkább egyényári növényként vetjük, így a terméssel sokan nem is találkozhatnak. Nagyra nő, ezért a vetésnél a tőtávolság a levélért termesztett fajtáknál 15-20 cm-es, míg a levélnyeléért termesztett fajtáknál 30-35 cm-es távolságot kell tartani. Vetés után ideális körülmények között 2-2,5 hónap szükséges ahhoz, hogy a

Kerti tipp

A tövek őszi betakarásával (lomb, mulcs, szalma) március végén már újra szedhetjük is a friss mángoldot.

leveléért termesztett metélő mángold szedhető legyen, míg a levélnyeléért termesztett fajtáknál 3-4 hónap is kell a szedésre érett növény kifejlődéséig. Ha a vetés sűrűre sikerül, egyelésre is szükség van. A 3 leveles kiegyelt palánták jól bírják az átültetést, így akár érdemes csak a terület felét bevetni elsőre. Rendszeres gyomtalanítást igényel. A leveleket lisztharmat támadhatja meg, amit ökológiai gazdálkodásban is használatos szerekkel vagy növényvédő szerekkel akadályozhatunk meg. Az élelmezéségszégügyi várakozási idő betartása igen fontos!

SZEDÉSE A kifejlett leveleket júliustól az őszi fagyokig folyamatosan szedhetjük. Az 1 m magasra nyúló virágos hajtást vágjuk le a töről, hiszen ezzel meg tudjuk hosszabbítani a szedési időszakot. Egy-szerre egy töről csak két-három levelet szedjünk le, középről új leveleket fejleszt majd. Átlagosan 1 négyzetméterről 4-5 kg zöldséget is nyerhetünk egy időszakban.

A gasztronómiai felhasználása igen változatos, így érdemes bátran kísérletezni ezzel a zöldséggel. A mezőgazdasági boltok polcain több fajta is elérhető.

Bors Anita

A FŐNÖK ROCALBA SUPERMARCONI MEGÉRKEZETT!

- Kiváló minőség!
- Szálkamentes óriás hüvelyek!
- Nagyon finom!
- Laposhüvellyű világoszöld futóbab!
- Korai fajta, és rendkívül sokat terem!

Egészségükre, jó étvágyat!

**Üdvözzel:
ROCALBA SUPERMARCONI**

A fajtákat keresse
kedvenc gazdaboltjában,
kedvenc webáruházában!

 Score 250 EC[®]

Az egészséges gyümölcsökért

Syngenta Kft. • 1117 Budapest, Alíz u. 2. •
Telefon: 06 1 488-2200 • www.syngenta.hu •
 [syngentaagrarklub](#) • [syngenta_magyarország](#)

 syngenta[®]

Kiskertek korai gyümölcse az egres

Az egres (*Ribes uva-crispa*) korai gyümölcsaink egyike. Kevés helyet foglal el, kisebb kertbe is ültethető. Az egyes fajták gyümölcse a zöldtől az aranyárgán keresztül a pirosig válthatozhat. A fajták teljesen öntermékenyek, de a több termékben legalább két fajtát telepítsünk.

MELYIKET VÁLASSZUK? Házikertbe leginkább a 'Pallagi óriás', a Zöld óriás', a ' Szentendrei fehér', vagy a 'Gyöngyösi piros' fajták ajánlhatók. Egyesével és kordonként is művelhetjük, kerítés vagy huzaltámasz mellett. A bokrokat általában rövid törzsön neveljük, de kedveltek a magas törzsűek is. A növények közötti távolság 1-1,5 méter legyen. A növény a napos helyet kedveli, mivel már kora tavasszal hajt, termesztésében a legnagyobb gondot ez jelenti, ezért helyenként a hideg miatt védenünk kell a fagytól. Emellett még a bogyók is érzékenyek, mégpedig a túlzott napsütésre, mert napos fekvésben megperzselődhetnek. Mindezeket összegezve az egres legjobb helye a kert félárnyékos északi, északnyugati része.

Az egres – más néven köszméte, piszke, pöszméte, büszke, brüszke – eredetileg Európa és Ázsia ritkás erdeiben volt honos. A ribiszkefélék (*Grossulariaceae*) családjába tartozó faj. 50–150 cm magas, szélesen elterülő cserje, ritkásan álló hosszú, vékony, szürkésbarna ágakkal. A levelek szőrösek, kerekdedek vagy szív alakúak, szélességük 2,5–3 cm. A levelek kettésével, hármásával, ritkábban

ötösével elhelyezkedő hegyes tüskék hónaljában vannak, ami megnehezíti a gondozást és a betakarítást.

TERMESZTÉSE, IGÉNYEI Az egres a hűvös, jó vízelvezetésű, termékeny talajban fejlődik a legjobban, de nem túl igényes, a kötöttebb talajokon is jól megél. Ültetés előtt ügyeljünk arra, hogy jól előkészítsük a talajt.

Metszés nélkül az egresbokor besűrűsödik és egészségtelen lesz. A tavaszi metszésre érdemes gondot fordítani. A legszebb gyümölcsöket az 1-2-3 éves ágak hozzák, így arra kell törekedni, hogy a bokron minél több ilyen termőrész legyen. A metszést ritkítással kezdjük, hogy a korona megújulhasson, a növénynek elegendő napfényben és

Kerti tipp

Készítsünk ültetőgödört, ebbe pedig szórjunk komposztot vagy jó érett trágyát. Használjunk egy 5-10 centiméternyi talajtakarót a növények körül, mert szeretik a hűvös, nedves talajt. Remek választás lehet a szalma, a fakéreg vagy a vágott fű.

levegőben legyen része. Vágjuk kissé vissza a termőrészeket, a gyengébb hajtásokat vágjuk rövidre. Különösen a lisztharmattól fertőzött vesszővégek eltávolítására kell ügyelni, és a nagyszámú tősarjakat el kell távolítani. Kordonos művelés esetén felfelé növeljük. Az egres igen káliumigényes, ezért szükséges külön fejtrágyázása. A levélszék barnulása káliumhiányra utal. A tünetek megjelenésekor algakészítménnyel permetezzük.

FELHASZNÁLÁSA, ÉLETTANI HATÁSAI Az egres még érett állapotában is megőrzi a keménységét, a szedés idejét leginkább kóstelás útján lehet megállapítani. A bőtermő növényekről a termés egy részét célszerű még a beérés előtt betakarítani. A bogó frissen sokáig nem tárolható, de kimonodtan alkalmas kompótnak, levesnek, vagy befőtt, dzsem és szörp készítésére.

Annak ellenére, hogy nem olyan népszerű gyümölcs, mint évekkel korábban, érdemes sok egrest fogyasztani, mivel energiatartalma alacsony, 100 g mindössze 44 kcal. A gyümölcsében sok A-, B1-

és C-vitamin, 0,8% körüli pektin, 0,5% ásványi anyag, illetve szervezetünk számára fontos elemek, citromsav, gyümölcs- és szőlőcukor található. A benne lévő nyomelemek miatt rendkívül értékes: segíti az emésztést, kedvező hatással van a belső elválasztású mirigyekre és a szívre, májra és a vesére is.

Dr. Karacs-Végh Anita

A biztos védelem egyetlen útja a szigorú megelőzés.

Használja az **ALFA SOLO**-t!

Talajművelés a szőlőben

Megfelelő talajállapot elérése esetén a szőlő fejlődése, a terméshozam és a minőség is kedvezően alakulhat. Az EU határozott álláspontja az, hogy a gyomirtószerek használat a jövőben mérsékelni szükséges az agráriumban, ami természetesen a szőlészeti ágazatban is érzékelhető változásokat fog előidézni. A gyomirtószermentes talajápolás új feladatok elé állítja a szőlészkedőket, így feltételezhetően újra a mechanikai talajművelés nagyobb szerephez jut, mint a régi időkben is.

MIÉRT KELL TALAJMŰVELÉST VÉGEZNÜNK A SZŐLŐBEN? Alapvetően többféle célt szolgál a szőlőültetvényekben. Elsőként biztosítanunk kell a talaj felkeverését, fellazítását, mivel a gyökerek és számos, a talajban élő hasznos szervezet számára is nélkülözhetetlen annak valamilyen szintű levegőzöttsége. Levegőtlen, tömörödött talajban a gyökérzet (és a hajtások) növekedése, fejlődése és a tápanyagok felvétele is részben vagy egészen gátolt.

Következő feladat a szőlő számára tápanyagban és vízben egyaránt versenyt jelentő gyomnövények irtása. Régebben sok olyan ültetvényt is láthattunk, amelyekben a szőlőn kívül semmilyen egyéb növény nem fordult elő, mert a teljes felületen (sorközök és sorcsíkok) **ELTÁVOLÍTOTTÁK**

azokat. Meg kell jegyezni, hogy az ennyire szigorú monokultúras termesztés az ültetvényeinkben nem lehet cél, valamilyen enyhébb szintű gyomosodás még nem jelent gondot, sőt sok olyan élőlény bővőhelyét is biztosíthatja, amelyek a szőlő számára is hasznosak lehetnek. A teljes felület gyommentesen tartása helyett tehát törekedjünk a túlzott gyomosodás elkerülésére és egyes nehezen irtható és veszélyes gyomfaj (mezei acat, fenyércirok, tarackbúza, parlagfű stb.) távol tartására (1. kép).

További feladata a talajművelésnek, hogy a kijuttatott tápanyagokat a talaj mélyebb rétegei felé irányítsuk. Itt vegyük figyelembe azt a tényt,

1. kép: A teljes gyommentesség helyett a gyomok felszaporodásának korlátozása a fontos

2. kép: A kultivátor alkalmazása forgóboronával kombináltan gyommentességet és átszellőztetett talajt eredményez

3. kép: A sorközfüvesítés kombinálható a sorközműveléssel és a sorközgyomirtással.

4. kép: Közepes vízellátottságú ültetvényekben a sorközfüvesítést kombinálhatjuk a mechanikai talajműveléssel.

hogy a termőkorú szőlők aktív talpgyökereinek jelentős része általában a 60-80 centiméteres mélységben helyezkedik el. Egyes tápanyagok (pl. foszfor, részben kálium) csak lassan vándorolnak a talajban, így esetükben fontos a mélyebb rétegeibe való kijuttatás.

MILYEN ESZKÖZÖK ALKALMAZHATÓK? Kisüzemek számára a leginkább elérhető a különböző rotációs kapák. Meg kell jegyezni, hogy ezek a talajszerkezet szempontjából nem a legkedvezőbb hatásúak, a felső talajréteget szárazabb időszakban erősen porosítják, míg csapadékos időszakot követően rögzítik. A szőlősorok szántását kerüljük, mivel az eke használata során adott mélységben egy tömörödött, kemény talajréteg alakul ki. Sorközművelő traktorok használatakor jó megoldás lehet a kultivátor (2. kép), valamelyest gyomosabb

felületek esetén pedig a tárcsa használata. Meg kell jegyezni, hogy ezekből az eszközökből léteznek olyanok is, amelyek a szőlősorok művelésére is alkalmasok, vagyis oldalazó működés közben a tökéket egy mechanikus vagy fotocellás automatika segítségével kikerülik.

MULCSOZÁS, MINT LEHETŐSÉG Jó megoldás lehet a sorközök és sorcsíkok mulcsozása. Erre a célra leginkább a búzaszalma felhasználása jellemző. Ezt kb. 25 cm vastagságban kell a teljes felületen kiszórni. A szalmával takart felületen a talaj vízkészlete jól megőrizhető, gyommentesség is fenntartható, mindamelllett figyeljünk oda, hogy ilyen esetekben több nitrogén-utánpótlást kell biztosítani a növénynek szerves vagy műtrágya kijuttatásakor.

SORKÖZFÜVESÍTÉS További lehetőség még a sorközök gyepesítése. Meghagyhatjuk a természetes gyomflórát is, amelyet ha rendszeresen kaszálunk, főként a fűfajok fognak kisselektálódni. Ennél jobb megoldás a nemes fűfajok (pl. angolperje, csenkeszek) magjainak vetése.

A felsorolt módszereket természetesen tetszőlegesen kombinálhatjuk is, vagyis kialakíthatunk mechanikailag művelt sorközöket és mulcsozott sorokat, vagy szalmatakarás és füvesítés együttesét is az ültetvényekben (3. és 4. képek).

Dr. Barócsi Zoltán – Terjék Lajos

Kerti tipp

Fontos hangsúlyozni, hogy sorközök gyepesítésekor a vetett fűfajok esetén az ültetvény vízfelvétele és tápanyagfelvétele egyaránt növekszik. Így csak a mélyrétegtől, nagy humusztartalmú talajokon és abban az esetben válasszuk ezt a megoldást, amikor az ültetvény öntözése is megoldható.

Gyakori kórokozók

A rózsakert kihívásai II.

Szinte nincs olyan kert vagy udvar, ahol ne találánánk néhány bokor rózsát. Ahhoz, hogy szépen virítsanak, szükség van a gondos ápolásukra. Lapunk előző számában a gyakoribb kártevőket vettük sorra, ezúttal a kórokozókra térünk ki.

RÓZSALISZTHARMAT (*Sphaerotheca pannosa* var. *rosae*) Járványszerű fellépésére a meleg, erősen párás időjárás a kedvező.

A betegség első tüneteire már rügpattanás után felfigyelhetünk. A fiatal hajtások felületén fehér, finoman hálózatos bevonatot láthatunk. Ezt elsődleges vagy primer tünetnek nevezzük. A levelek kanalasodnak, torzulnak, a hajtás is meggömbül, satnyul, és a hajtáscsúcs rendszerint elszárad. Valamivel később jelentkezik a betegség másodlagos vagy szekunder tünete. Az egészséges hajtások egyes levelein foltszerű, fehér micéliumbevonat látható, amely hamarosan a teljes levelet bevonja. A levél kanalasodik, helyenként megvörösödik, hullámosodik, majd elszárad.

A kórokozó a fertőzött rügyekben micéliummal telel át. Tavasszal ezekből beteg, elsődlegesen (primer módon) fertőzött, micéliummal borított hajtások fejlődnek. A tavaszi metszéskor a betegség tüneteit mutató vesszőket el kell távolítani, vagy célszerű erőteljesen visszametszeni, mert ezek rügyeiben legvalószínűbb a gomba áttelelése.

Az első lisztharmat elleni védekezést rügpattanáskor kell végrehajtani. Járványveszélyes időszakokban, tavasztól nyár elejéig, valamint nyár végén, ősz elején 10-14 naponként is kellhet ellene védekeznünk (pl.: Amistar, Zaftra.). A hajtásnövekedés idején kijuttatott kezelések hatékonyak a diplokarponos betegség ellen is.

RÓZSAROZSDA (*Phragmidium mucronatum*) A rozsdajárványok az ősz elején a legerőteljesebbek, viszont az első tünetekre már tavasztól számítani kell.

A levél színén sárgászöld foltokkal kezdődik. Később a levél fonákján narancsos vöröses kiemelkedő képletek jelennek meg. A nyár előrehaladtával a levelek színén sárgásbarna, majd később már feketés foltokként jelentkezik a betegség. Ez nem csak esztétikai kárt okoz, de idő előtti lombhulláshoz is vezet. A kórokozó a vesszőket is megtámadja, így metszéskor a deformálódott vesszőket el kell távolítani.

Védekezés kontakt és szisztémikus szerek kombinációjával ajánlott (pl.: Amistar, Zaftra + Polyram DF).

A RÓZSA BOTRITISZES BETEGSÉGE (*Botrytis cinerea*) A nedves, nyirkos, magas páratartalmú időjárás kedvez a kórokozónak.

A kertekben, a rózsán általában csak a szíromfoltosság tünete szokott előfordulni, amelyek apró

Rózsalisztharmat

Rózsarozsda

Rózsabotritisz

foltokként a szíromleveleken jelentkeznek. Ezzel rontják a virág esztétikai értékét.

Külön a szíromfoltosság ellen nehéz védekezni, mivel nem könnyű olyan növényvédőszerrel találni ami nem festi be vagy nem égeti meg a virágot a védekezés során, de kórokozó ellen is hatásos legyen.

A RÓZSA DIPLOKARPONOS BETEGSÉGE (*Diplocarpon rosae*) Házikertekben az egyik leggyakoribb gombás betegsége. A kórokozó megjelenésére és fertőzésére egész évben számítani kell. A párás, csapadékos időjárás kedvez a gombának.

A tünet a róza levelén jelentkezik, ahol 0,5-2 cm átmérőjű barnásfekete, fokozatosan kivilágosodó közepű foltok vannak. Szegélyük csipkézett, szabdalt szélű. Erről kapta a betegség a „csillagfoltosság, csillagpenész” népies elnevezést. Egy rózsalevélkén olykor több tucat apró folt is lehet.

A levelek a foltok hatására megsárgulnak és lehullnak. A levél hullása egyetlen folt esetén is bekövetkezik.

Rózsadiplokarpon

A lehullott leveleket el kell távolítani, mert azokon telel át a kórokozó. A növényeket rügypattanástól kezdve rendszeresen permetezni kell. Fogékony fajták esetében a fertőzést csak visszaszorítani lehet a permetezésekkel.

Lehetőleg rezisztens fajták ültetését javasoljuk elsősorban pl.: 'Ballerina', 'Carefree Spirit', 'John Cabot', 'William Baffin'.

Ujvári Péter

A gyeptitkai

Arra a kérdésre, hogy melyik a leggyakrabban telepített kerti növény, bizonyára sokan sokféle választ adnának, a rózsától a levendulán keresztül egészen a tujáig, de a helyes válasz sokkal prózaibb: a fű...

A gypes terület az átlagos kertek felét, de akár háromnegyedét is kiteheti, és nemcsak alapterületben uralja a birtokot, hanem ha összeszámolnánk a fűszálakat, akkor bizony hatalmas túlsúlyban lennének bármelyik más kerten belüli dísznövényhez képest. De vajon tudjuk, hogy valójában milyen növény az, amit fűnek hívunk, és hogy alakult ki a fű divatja?

NEM VOLT RÁ IGÉNY Az ókorban, a római vagy éppen a görög kultúrákban nem létezett még pázsit, sem a magánbirtokokon, sem a köztereken, egyszerű okból: nem volt rá igény. A pázsit ugyanis valójában olyan luxus, aminek gyakorlati haszna alig van, hiszen nem jár fogyasztható terméssel, nem jelent táplálékot az állatoknak, de még árnyékot sem ad, elsősorban dísz. Az ókor embere így nem is ismerte a pázsit fogalmát, már csak azért sem, mert a mai értelemben vett gyept nyírt, akkoriban azonban nem létezett technológia a nyírásához. A középkorban még ennyire sem volt igény gyeptre, a növénytermesztésre alkalmas földeken hasznónövények nőttek, a közemberek kertjeiben – amiből nem volt sok – zöldségek, gyógynövények fejlődtek. A kolostorok kertjeiben fejlett gazdaságok működtek, de itt is gyógy- és haszonnövények teremték.

A DIVAT TERJEDÉSÉVEL A XVII. század első szakaszában jelent meg először a pázsit, ekkor az európai arisztokrata birtokokon voltak már olyan gyepterületek, melyek réti növényekből álltak, ugyan nem hasonlítottak kinézetükben a mai pázsitokhoz, de a funkciójuk ugyanaz volt, vagyis csupán dekorációként léteztek. Ebben a korban a pázsit fő funkciója az volt, hogy közhírré tette, a tulajdonosa olyan módos ember, hogy megengedheti magának a gyakorlatban haszontalan pázsit-

tos terület fenntartását. Később ez a réti látkép változott, a buja növényzetet felváltotta a nyírt, jól láthatóan mesterségesen kialakított, egységes gyepterület, mely elkülönült minden más termesztésre beállított területtől. A divat terjedésével az egyszerű gyesített területeket felváltották a díszkertek, melyek még harsányabban hirdették a tulajdonos gazdagságát, és természetesen a díszes pázsit lett ezek alapja. A korszak kiemelkedő kerttervező párosa volt William Kent és Lancelot Brown, aki közel kétszáz kertet alkottak meg dúsgazdag angol arisztokraták számára, és egyben lerakták a romantikus tájkertészet alapjait, amelynek elemeit a mai napig használjuk.

RANGLÉTRA A díszgyep szülőhazája így Nagy-Britannia, innen került a divat Írországba, majd Franciaországba, később pedig a kontinens nyugati részein is elterjedt. Az Egyesült Államokban a tehetősebb kivándorlók vitték magukkal az új irányzatot, és itt került sor először a fűmagok kereskedelmi célú termesztésére, a kísérletezéseknek köszönhetően hamarosan sokféle fűmagtípus került forgalomba. A pázsit egészen eddig, az 1700-as

évek végéig még mindig úri hóbort volt, az USA-ban azonban a gyept dívatja kezdett elterjedni az alacsonyabb társadalmi osztályokban, azzal a céllal, hogy a pázsittal rendelkező családi házak gazdái a ranglétra magasabb fokára hágjanak. Ennek megfelelően a pázsitot még mindig elsősorban presztízscélokot szolgált, és fenntartása meglehetősen nagy áldozatokat kívánt, hiszen fűnyírógép még nem létezett, így vagy felbérelt személyzettel, vagy fáradtságos kézi munkával lehetett vágni a szálakat. Az USA harmadik elnöke, Thomas Jefferson is elkötelezett híve volt a díszkerteknek.

A nagy áttörés 1830-ban következett be, ekkor készítette el Edwin Beard Budding az első fűnyíró gépet. Ettől kezdve a kevésbé módosaknak is lehetőségük nyílt nagyobb alapterületű gyept fenntartani, hiszen a rendszeres nyírás az új eszköznek hála gyors és egyszerű lett. A gyept így már nem volt többé drága státuszszimbólum, és a további elterjedését nagyban segítette egy szabályozás, mely szerint a kertvárosi részekben kötelező távoltságot kellett tartani az út és a házak között.

Ez hatalmasat lendített a gyept népszerűségén, hiszen ezt a hiátust valamivel ki kellett tölteni, ami leginkább a pázsit lett.

TUDATOSAN VÁLASSZUNK! Szót érdemel az is, hogy valójában milyen növény a fű!? Az ún. gyeptalkotó növények körébe többféle faj tartozik, így például ilyen a tarackos tippant, az ebtibban, a cérnatippant, a nádképtű csenkesz, a vörös csenkesz, a réti perje vagy az angol perje. A boltokban kapható fűmagkeverékek jellemzően ezen növények (illetve ezek kertészeti változatainak) változó arányú mixétt tartalmazza. A keverék milyensége függ a felhasználás céljától és a céltérület adottságaitól, éppen ezért nem mindegy, hogy taposásálló, díszkerti, vagy árnyéktűrő, esetleg szárazságtűrő keverék kerül a kertbe. Gyepesítés, fűmagvetés előtt ezért nem jó ötlet az éppen akciós vagy a legfelső zacskó vetőmagot választani, hanem mindig előrelátóan, a használatnak és a terület jellemzőinek megfelelő kerüljön a kosárba!

Megyeri Szabolcs

Dicophar®

Gyomirtó
permetező szer kultúrgyepre

Folyékony vízoldható koncentrátum (SL)

Dicophar
Gyomirtó
permetező szer
kultúrgyepre

Folyékony vízoldható koncentrátum (SL)

MEGVÁSÁROLHATÓ:
0,1 és 0,5 L-es kiszerezésben

A szép gyep a megfelelő telepítéssel kezdődik

Van aki a virágos, méhlegelőkkal tarkított gyepre esküszik, mások a tökéletesre nyírt, gyommentes pázsitot tartják szépnek. Abban viszont mindenki egyet ért, hogy a megsárgult, száraz fű nem mutat jól a kertben.

A tavaszi füvesítés legnagyobb kihívása a frissen vetett fűmag megóvása a kiszáradástól, nyáron pedig a sárgulástól. Ha a ZEBÁ már a magvetés előtt, a talajelőkészítés során bedolgozásra kerül a földbe, nem csupán kevesebbet kell öntöznie, de ideális mikrokozmoszt is biztosít a frissen kelő növények számára.

A talajba bekevert **ZEBÁ granulátumok úgy működnek, mint egy szivacs.**

Magukba szívják a földben feleslegesen rendelkezésre álló nedvességet és tápanyagokat. Egy természetes „**víz- és tápanyagraktár**” hoznak létre a **talajban**, melyből a csírázó magvak és növények szabadon, a pillanatnyi igényüknek megfelelően vehetnek fel. A ZEBÁ kukoricakeményítóből készül, így pár év alatt nyomtalanul lebomlik.

Mit várhatunk a ZEBÁ alkalmazásával?

- **Gyorsabb csírázást**
- **Kevesebb öntözést**
- **Lazább szerkezetű talajt**
- **Erősebb gyökérzetet**
- **Égészségesebb növényeket**

Keresse a gazdaboltokban!

 Medallon Premium

Gyomirtó megoldás kapálás nélkül és derékfájás mentesen

Syngenta Kft. • 1117 Budapest, Alíz u. 2. •
Telefon: 06 1 488-2200 • www.syngenta.hu •
 [syngentaagrarklub](#) • [syngenta_magyarország](#)

Fehér fagyöngy – nem csak díszítésre

A fehér fagyöngy esetében először talán a nevében is fellelhető, gyöngy alakú és színű álbogyótermés juthat eszünkbe, illetve a karácsonyi időszakhoz kötődő kedves szokás, mely szerint a fagyöngy alatt összetalálkozó pároknak csókot kell váltaniuk. A fagyöngy azonban nem csupán díszítési céllal felhasználható növény, fontos gyógyhatásokkal is rendelkezik.

Több fagyöngyfaj létezik, melyek közül csak a fehér fagyöngy alkalmazható a gyógyászatban. Latin neve *Viscum album*, a faj jelenleg a szantálfafélék (*Santalaceae*) családjának tagja, fás növényfajok lombkoronájában él. Életformáját tekintve féllélőködő, azaz zöld hajtásokkal, levelekkel rendelkezik, így önálló fotoszintézisre képes, a gazdanövénytől „csupán” vizet és ásványi anyagokat von el. Az örökzöld, kerek bokr alakú növény könnyen látthatóvá válik a téli, lomb nélküli időszakban, kereskedelmi célra a gyűjtését is ilyenkor célszerű elvégezni. A felhasznált növényi rész a levél (*Viscifolium*), illetve a leveles hajtás (*Visci albae stipes*), melyek gyógyszerkönyvben nem szerepelnek, és európai uniós monográfia sem tárgyalja azokat. Hatóanyagai többségében fehérje alapúak (viszkotoxinok, lektinek stb.), terápiás hatás szempontjából még poliszacharid tartalma (viszcín) kiemelt jelentőségű.

Erős hatású, alkalmazása orvosi felügyeletet igényel. A hajtások hideg vizes kivonata vérnyomáscsökkentő, szíverősítő hatású. Injekció formájában ízületi gyulladás, szalagsérülés esetén is alkalmazható. Szintén injekciós formában bejuttatva

Jó tudni!

Mivel a vadon termő növények hatóanyagmennyisége és összetétele rendkívül változatos (függ a gazdanövénytől, a gyűjtés idejétől és módjától), saját felhasználásra ne gyűjtsük ezt a növényt!

hatóanyagai sejtölő hatással bírnak, gátolhatják az áttétek kialakulását, mely tulajdonságai alapján a rákterápia kiegészítő kezelése során alkalmazható. A növény kivonata erősíti az immunrendszert és javítja a beteg általános fizikai állapotát. Németországban bejegyzett gyógyszerkészítményeit (Helixor, Iscador, Iscucin stb.) évtizedek óta használják a kemoterápia kiegészítéseként. Hazánkban ezek a termékek nincsenek forgalomban, behozatalukra azonban van lehetőség, amennyiben a terápiát végző orvos ezt kérivényezi.

Hazánkban úgynevezett negatív listás növény – azaz szerepel az Élelmiszerekben nem javasolt növényfajok között. Felhasználása nem tiltott, de

csak korlátozásokkal engedélyezett; maximális adagja 1,5-2 g/nap száraz leveles hajtás hideg vízbe áztatva. A fogyasztót figyelmeztetni kell, hogy a fagyöngy fogyasztása nem javasolt alacsony vérnyomással rendelkezőknek, vérnyomáscsökkentő szert fogyasztóknak és 18 éves kor alatti gyerekeknek.

Fontos kiemelni, hogy **egyik terápiás területen sem** rendelkezünk kellő számú, megfelelően beállított, tudományosan elfogadható klinikai teszttel az Európai Unió álláspontja szerint, mely a német gyógyszerkészítmények több mint 90 éves

Kerti tipp

Kereskedelmi forgalomban monoteaként (élelmiszer kategória) és különböző kombinációs készítményekben fordul elő. Mivel erős hatású, és felhasználása orvosi felügyeletet igényel, így javasolt minőségileg ellenőrzött, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény kategóriából választani (például galagonyával és fokhagymával kombinált termékek), melyek részletes betegájékoztatót is tartalmaznak!

múltjára tekintettel meglepő állásfoglalás. A növény megítélése a mai napig ellentmondásos. Több szakember egyöntetű véleménye alapján mindenképpen szükség lenne további vizsgálatok elvégzésére a hatásmechanizmus részletes feltáráshoz, a hatásirányok tényleges bizonyításához.

Dr. Tavaszi-Sárosi Szilvia

FLORIMO

Virágföldek

Tápanyagok

Növényápolási termékek

**Keressen minket bizalommal weboldalunkon,
valamint facebook oldalunkon.**

www.florimo.hu

facebook.com/florimo.hu

Talajban élő rovarlárvák és védekezés ellenük

Sokféle rovarlárva él, fejlődik kerti talajainkban. Közülük több is károsítja az ott élő növények talajban lévő részeit. Velük együtt kifejezetten hasznos, lebontást végző rovarfajok is megtalálhatók, melyek védelmet érdemelnek. Mielőtt beavatkozunk, vizsgáljuk meg azokat, és védjük meg a fauna hasznos tagjait, csak a valódi talajkártéveket irtjuk.

A talajban lakó rovarok közül legnagyobb veszélyt a cserebogarak, pattanóbogarak lárvái és a lötvetvek (vakondtücskök) okozzák, mindegyik fejlődési alakjuk károsítja a növényeket. Kevésbé ismertek, bár gyakran súlyos kárt okoznak kertekben az előzőeken kívül, a lószúnyog és a bársonylégy lárvái is, melyek szintén talajban élnek, míg kifejlett alakjaik növények levelein láthatóak.

A felsoroltakon kívül természetesen számos más rovarlárva élethelye a talaj, abban fejlődnek, gyakran több évig is, külsőleg alakjukat tekintve egymáshoz hasonlóak is lehetnek. Közöttük található az élő növényekkel nem, hanem elhalt, korhadó növényi részekkel táplálkozó rovarlárvák sokasága, lebontó szervezetek, melyek a növényi maradványok komposztálódási folyamatát segítik. Talajforgatás, ásás során előkerült talajban lakó pajorok esetén ne legyen az első cselekvés elpusztításuk, előtte alapos vizsgálattal külső bélyegeik alapján azonosítsuk azokat. Gyakoriak a védett

Cerebrogár lárvák

Cserebogár pajor jellegzetes testtartásban
(Szerző felvétele)

orrszarvú és szarvasbogár pajor lárvák is a talajban, elsősorban öreg, korhadt facsonkok vagy gyökérmaradványok közelében.

TALAJBAN ÉLŐ LÁRVÁK ALÁBB FELSOROLT JELLEMZŐI SEGÍTENEK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSÜNKBEN:

CSEREBOGARAK LÁRVÁI, AZAZ PAJOROK (csimaszok) élő növények rágásával okozzák a kárt, minden élő növény föld alatti részét meg-rágják, fogyasztják. Jellemző rájuk az erős rágó szájszerv, fej sárgásbarna, valamint erős, fejlett, hosszú sárgásbarna színű 3 pár láb, élő növényi részek mellett fordulnak elő. Korhadt növényi részeken, vagy azok között nem találhatóak. Testük közel hengeres, világos, vajszerű, jellegzetes meggömbült formát vesznek fel, testük vége kissé kiszélesedő és sötét színű. Sok cserebogárfaj él hazánkban, mindegyik lárvája károsító, 1-2 cm-től 4-5 cm méretben is megtalálhatóak fajtól és koruktól, fejlettségi állapotuktól függően. Tehát **nem komposztlakók.**

VIRÁGBOGARAK, PL. RÓZSABOGARAK lárvái lebontó, komposztálódási folyamatban lévő növényi maradványokban élnek tömegével. Előfordulhatnak mulcsolásra, talajtakarásra használt előnyrétegben, komposztkeretben érlelt, lebontó

Komposztban élő virágbogár lárvák

Nagy szarvasbogár lárvák

növényi maradványban, valamint zsákosan árusított kerti talajokban is, amiket komposzttal kevernek. Lárváik hengeresek, egyenletes vastagságúak, világos színűek, lábaik rövidek, gyengék, vékonyak, testük erősen szőrözött, jellegzetesen hátukon fekete „közlekednek”, másznak. Élő növényeket nem károsítják, nem kártevők, **hasznos, szerves anyagot lebontó szervezetek. Tipikus előfordulásuk a komposzt.**

A VÉDETT SZARVASBOGÁR ÉS ORRSZARVÚ BOGÁR LÁRVÁK

természetes élőhelye a pusztulásban lévő vagy már elhalt **fatörzs** talajhoz közeli **korhadt része**, famaradványok, a talajban maradt farönk töve. A közelben elhelyezett komposztkeretbe is behúzódhatnak. Lárváik hasonlítanak a cserebogár pajorokhoz, 3 pár vékony, gyenge, hosszú lábbal rendelkeznek, testük azoknál lényegesen nagyobbak, hosszuk 8-10, szélességük 2 cm-t is elérheti, világos sárgás színűek, és erős rágó szájszervvel rendelkeznek. A **szarvasbogár** oldalán látható légzőnyílási pontok keskenyek, megnyúltak. Az **orrszarvú bogár** testén végigfutó pontors sötét színű, kissé kiemelkedő, csápjaik rövidek.

LÓSZÚNYOG LÁRVÁK lábatlanok, testük egyenletes vastagságú, hengeres, színük fajtól függően

Kerti tipp

Érdemes tavasszal az ásást nem elsietni, a föld felmelegedését, a talajlakó lárvák felszínhez közeli rétegekbe vonulását megvárni.

Orrszarvú bogár lárvá

változó, világostól szürkés, barnás is lehet. Lárvák mérete megközelítheti a 2 cm hosszúságot, felületük sima. Fejük alig látható, míg testük sajátságosan megvastagodó végén kinövések figyelhetők meg. A növények szártövét, gyökereit rágják el, hervadásos tüneteket váltanak ki. Öntözött területet kedvelik, a felszínhez közeli talajrétegben élnek. Komoly károkat okozhatnak a talajban áttelelt lárvák tavasszal, gyepekben is.

BÁRSONYLÉGY lárvái lebomló növényi maradványok között is élnek, de élő, zsege növények gyökerével is táplálkoznak, egyben hasznosak és károsak is. Komposztban, talajra helyezett lebomló növényi maradványokban is megtalálhatók. Lárváik hengeresek, egyenletes vastagságúak, felületükön kis tüskék vannak, fejük fejlett, jól látható.

Lósúnyog jellegzetes lárvája

KERTÜNK VÉDELME

MARGARETA leveltetűirtó aeroszol

- *gyors és biztonságos védekezés*
- *kerti- és szobanövényekre egyaránt használható*
- *riasztó hatással is rendelkezik*

PROTECT NATURAL vakondriasztó golyó

- *hatékonyan távoltartja a vakondokat akár 6 hétig is!*
- *természetes hatóanyag*
- *50 db golyót tartalmaz!*

Bársonylégy lárvák

Drótféreg

DRÓTFÉRGEK a pattanóbogarak jellegzetes alakú lárvái. Testük vékony, egyenletes vastagságú, sok ízből álló, dróthoz hasonló keménységű, 1-4 cm hosszúság között változó. Színük sárgás és barna, igen erős rágó szájszervekkel és három pár lábbal rendelkeznek. Növények gyökérnyaki részén okozott rágással gyors hervadást, pusztulást képesek okozni.

A LÓTETŰ (LÓTÜCSÖK) elterjedt rovarkártevő, elsősorban laza talajokon, kertekben gyakori. Rovarokkal is táplálkozik, de növényevő is egyben. Talajban él minden alakja, ritkán jön a felszínre. A kifejlett és valamennyi lárvá alakja hasonlít egymásra, sárgásbarna színűek. Kifejlődve hosszúságuk elérheti a 4-5 cm-t. Fertőzött területeken palánták gyökerének elragásával súlyos kárt okozhatnak.

A felsorolt rovarok lárvái a **talajban** élnek és ott is **telelnek**. A talaj lehűlésével egyre mélyebbre ássák be magukat, télen 40-60 cm mélység alá is húzódnak. Amint a megfagyott talaj kezd felmelegedni, a lárvák is a felszín felé törekednek, és hamarosan táplálkozni kezdenek, azaz megkezdik a talajban található élő növényi gyökerek, gumók, szártövek károsítását. Tavasi talajforgatáskor, ásáskor már számos egyedük a felszín közelében tartózkodik, ekkor összegyűjthetők.

Lótetű

VÉDEKEZÉS

- A tavasi talajműveléskor a felszínre került lárvákat javasolt összegyűjteni, a madaraknak értékes eleség.
- A telelésből előbújt és éhes talajlakó lárvák sokaságát vonzzák az előkészített talajba **kiültetett csalétek palánták** vagy **burgonyagumók**: a kártevők megérik a növények kibocsájtott illatanyagait, amik odavonzák azokat. Idő előtt kicsírázott, étkezési célra nem alkalmas, kettévágott burgonyagumók is felhasználhatók csalogató növénynek vagy korán nevelt bármilyen zöldség, virágpalánta. 7-14 nap múlva növényvel együtt érdemes a csalétek növények gyökerének ellenőrzése. A lankadó egyedek kiemelhetők a rajta élősködő lárvákkal együtt, majd újjal cserélhetők. Burgonyánál a beültetés helyét ne felejtse el megjelölni a talaj felszínén, hogy később megtalálható legyen.
- Házi kertek számára javasolom a **természetes anyagokat tartalmazó, élő parazita szervezeteket tartalmazó** készítményeket. A fonálféreg hatóanyagú **Nematop** és a parazita gomba hatóanyagú **Artis pro** nevű készítmények is beváltak: ezek nem vegyszerek, nem károsak a talajban élő többi rovarra, állatra és mikroszervezetekre, emberre és melegvérű állatokra sem. Mivel élő szervezet, a hatóanyaguk felhasználásuk, tárolhatóságuk eltér a hagyományos rovarölő szerekétől. Lassan hatnak, csupán néhány nap után észlelhető hatásuk, mely nem taglózó. Hasonló módon hat a lótetvek, a talajban élő bagolylepké lárvák és lószúnyog lárvák ellen kifejlesztett **Nemastar** parazita fonálféreg

A bosszantó levéltetvek ismét elárasztották növényeiket?

Védekezzen hatékonyan a pajzstetű és levéltetű kártétel ellen a Vektafid® A/E rovarölő szerrel!

A Vektafid® A/E biztonsággal alkalmazható szobanövényeken, a kertben és az üvegházi növényeken is.

Ellenőrzöten nem fitotoxikus, azaz nem okoz növényeiben károsodást (egyedül páfrányféléken ne alkalmazza!)

Azonnal bevethető, nem igényel további hígítást.

A készítményt a pajzstetű, vértetű fajok lárvakelésekor és a levéltetvek (zöld, fekete, narancssárga), atkák, kabócák, üvegházi molytetű, tripszek, hernyók betelepítésekor célszerű azonnal kipermetezni, majd a kezelést pár nap múlva megismételni.

 corax - bioner
biotechnológia

tartalmú rovarölő szer is, zöldségféléknél, dísnövényeknél és gyepnél engedélyezett. Talajba adagolva szaporodásukhoz bizonyos környezeti körülmények szükségesek: nedves és felmelegedett talajban képesek felszaporodni és hatásukat kifejteni. A kezelt talajt nem szabad hagyni, hogy kiszáradjon, és meg kell várni a talaj felmelegedését, hideg talajon nem biztosítanak eredményt.

- **Hagyományos talajfertőtlenítő** rovarirtó szerek a cipermetrin hatóanyagú **Picador 0,8 MG**, valamint a teflutrint tartalmazó **Bomber 1,5 G** és **Force 1,5 G**. A magvetési sorba a mag alatti talajcsíkhöz vagy élő növényeknél az ültetőgödörbe a gyökerek alá célszerű kiszórni, majd talajjal betakarni.
- **Lótetvek ellen az Arvalin LR** készítmény használható, hatóanyaga cinkfoszfid, a lótetvek járatába kell 2-3 szemet bejuttatni, majd lábbal a talajba betaposni. Gondosan ellenőrizendő, hogy a méregből a talaj felszínén, szabadon ne maradjon belőle, mivel a emlősökre, emberre is,

házi állatokra, kutyákra, macskákra, madarakra is mérgező, ha elfogyasztják, elpusztulnak tőle. Alaposan ellenőrizni kell!

- **Teljes körű talajfertőtlenítésre** alkalmas a dazomet hatóanyagú **Basamid G** nevű készítmény, fonálféreg, cserebogár lárvák, drótféreg, mocsos pajorok ellen is bevált, mellette a talajlakó gombák és a gyommagvak ellen is hatásos. Mindezek mellett a talaj hasznos élőlényeit is irtja, erről a káros hatásáról sem szabad megfeledkezni. Növény nélküli talajra kell kijuttatni, és abba bedolgozni. Gázosító hatását segíti a talaj fóliával történő betakarása. Felhasználása előtt a talajt lazítani, utána pedig meghatározott ideig levegőztetni kell. A talajban maradt, még nem lebomlott fertőtlenítő szer maradékát, ami a kezelt földre korán ültetett növényt károsítja, **salátamag csíráztatási próbával** szükséges ellenőrizni. Ne maradjon ki ez az egyszerű, de hatékony ellenőrzési eljárás!

Dr. Némethy Zsuzsanna

FELŐJÍTÁS KIHÍVÁS

JAVÍTSD MEG, FOTÓZZ ÉS NYERJ WD-40-NEL!

Hisense INOKIM
ELEKTROMOS BOLLEROK

KÄRCHER

OSRAM

TurtloWax

FELUJITAS.WD40.HU
JÁTÉK IDŐTARTAMA: 2024. ÁPRILIS 2 - JÚNIUS 30-IG.

Hozza ki a legtöbbet a szőlőjéből!

Bevált védelem szürkepenész ellen

A szürkepenész komoly veszélyt jelent a szőlőnkre, hiszen minden részét károsíthatja.

Ha nem lépünk időben, már virágzaskor elveszíthetjük az egész termést.

Amint a fertőzés gyanúja felmerül, azonnal cselekednünk kell!

A **felszívódó gombaölő szer**, a Zenby nem csak elpusztítja a szürkepenészt, de a gomba életciklusának minden szakaszában hatásos.

Ennek köszönhetően kiváló hatékonysággal veszi fel a harcot a kórokozó ellen.

Mikor alkalmazzuk a Zenbyt?

A szürkepenész elleni védekezést előrejelzésre alapozva, megelőző jelleggel virágzaskor, **fürtzáródás előtt közvetlenül**, illetve a **zsendülés időszakában** javasolt elvégezni.

A készítmény egy vegetációs időszakban legfeljebb két alkalommal juttatható ki.

A Zenby mellett szól:

- ✓ Magas a hatékonysága
- ✓ Kiváló az esőállósága
- ✓ Hosszú a hatástartama
- ✓ Bor- és csemegeesztőlőben is alkalmazható

**Permetezzen Zenbyvel
és mondjon búcsút a
szürkepenésznek!**

Forgalmazási kategória: III Vásárláshoz és forgalmazáshoz külön engedély nem szükséges. Kövesse a címkén lévő használati utasítást! A Zenby gombaölő permetezőszer azonos a 6300/2839-2/2020. NÉBIH számon engedélyezett Kenja gombaölő permetezőszerrel.

Minden, amire a növénynek szüksége van

Szebb, erősebb és egészségesebb növényekért!

60
ÉVE WUXAL

Kwizda

Agro

ÚJDONSÁG!

A szőlő és bogyós gyümölcsök

Universalis
gombaölő permetezőszere

amely valamennyi gombabetegség
ellen hatékony.

A növények tápanyagfelvételéről

Tegyünk tisztába alapvető tévedéseket!

A termesztett növények ásványianyag-utánpótlásával kapcsolatban sok a téves, félrevezető állítás, amellyel részben felesleges kiadásokba kergethetik a hobbikertészkedőket. Mindemellett a növények élettani folyamataira a túladagolás még az elvben kiürülő, azaz a nem kumulálódó ásványi elemek esetében is kedvezőtlen befolyással lehet.

Gyakorta hallott-olvasott tévhit, hogy a növények képesek hasznosítani a nagy dózisu, illetve önmagában vagy néhány kiegészítő elemmel kombinált műtrágyákat. A növénytermesztő agrárszakma egyik alapja az ezernyolcszázás évektől ismert Liebig-törvény: a mikro- és makroelemek egy egymáshoz viszonyított, meghatározott arányban tudnak felszívódni, amit minden esetben a legkisebb mennyiségben jelenlévő ásványi anyag determinál.

A LIEBIG-FÉLE MINIMUMTÖRVÉNY Justus von Liebig német kutató idestova másfél évszázada, az ezernyolcszázás évek második felében felismerte és kísérletekkel kétségbevonhatatlanul igazolta, hogy a növények tápanyagfelvétele egy törvényszerűség mentén történik. Az ásványi anyagok kizárólag adott arányban hasznosulnak, aminek limitáló faktora a legkisebb mennyiségben hozzáférhető elem. Ez alapjaiban módosította és határozza meg mind

a mai napig a mezőgazdaságban a tápanyag-utánpótlást, behatárolva az optimális és észszerű műtrágya-összetételt.

Ha fiziológiai és biokémiai vonatkozásokba belegondolunk, nem másról van szó, mint hogy a növény egyfajta védelmi mechanizmusként nem engedi, hogy egy egyensúlyi állapotából kibillent, vagy mesterséges ökoszisztémában – mint amit az emberi termesztéstechnológia teremt – az élettani folyamataihoz szükséges mennyiségben, a tényleges igényeitől eltérő behatás érje, ami egyoldalúvá tenné, ezáltal megterhelné a sejtszintű életfolyamatokat, a hormonháztartást stb. A legfrissebb kutatások szerint ez a megállapítás az állati és az emberi szervezetre is igaz.

Kerti tipp

A növénytermesztésnek sokáig elmaradhatatlan eleme volt az őszi mélyszántással egybekötött szerves trágyázás, ami az akkori, funkcionális takarmányozási irányelvek mentén, az optimálishoz közeli arányban pótolta a mikro- és makroelemeket. A házikertben is javasoljuk. Ha nem tudjuk megoldani, használjunk komplex műtrágyát.

MIT JELENT MINDEZ A GYAKORLATBAN? Ha az aránytalan ásványi elem-hatás egyelőre még kevésbé kutatott, de okkal feltételezett mellékhatásaitól el is tekintünk – ami a haszonállatokra és a végfogyasztóra, az emberre is kihathat –, célszerű elkerülni minden, nem komplex formában történő ásványianyag-utánpótlást, kivéve akkor, ha az adott elemről a talajban teljes vagy részleges hiány mutatkozik. A fejlődés egyes fázisaiban a növények bizonyos ásványi anyagokból valóban többet igényelnek – gondoljunk csak a növekedési szakasz fokozottabb nitrogén-felhasználására, vagy példá-

ul virág- és termésképzés idején a foszfor jelentőségére –, de még ekkor is igaz, hogy ezen elemek felszívódása a többi elemmel együtt, és a legkisebb koncentrációban rendelkezésre álló makro- vagy mikroelem (a makroelemekhez a 0,01% feletti, a mikroelemekhez az ez alatti mennyiségben jelenlévőket soroljuk) függvényében megy végbe. A példa kedvéért: a réztartalmú növényvédő szerben lévő réz indifferens a növény számára, mert az pusztán rézhiányos állapotban, de akkor is csak olyan arányban hasznosulhat, amit a talajban fellelhető többi elem lehetővé tesz. Mindebből az is következik, hogy például egy magnéziumhiány tüneteit mutató növény egyáltalán nem biztos, hogy magnéziumhiányban szenved. Gyakoribb, amikor más elem vagy elemek relatív hiánya az akadály a kellő mennyiségű magnézium felszívódásának.

Jó tudni!

Az akkori nevén Gödöllői Agrártudományi Egyetem egy kutatócsoportja már az 1960-as években vésszen alacsony ásványianyag- és vitamintartalmat mért zöldségekben és gyümölcsökben. Ezek az értékek azóta még tovább csökkentek, az újabb vizsgálatok szerint. Ez bizonyítja, a talajok tápanyagtartalma egyre apad, illetve hogy a profitorientált nagyüzemi növénytermesztés keretei között, a végtelenségig lerövidített tenyészidő alatt a növényeknek nincs lehetőségük a kellő mennyiségű ásványi anyagot beépíteni szervezetükbe.

Ezért korrekt szakvélemény és javaslat csak a talaj ásványianyag-összetételének ismeretében adható.

A TERMÉSZETBEN NINCS ARÁNYTALANSÁG

Az élet feltételezett ösközegében, az ósíceánban egyidejűleg volt jelen mind a 84 ásványi elem, ideális arányban. Ilyen összetételt manapság kevés anyag – egyebek mellett az eredeti Himalája és a sóiszapos Parajdi só – hordoz. A természetben és a minden tekintetben ökológikus gazdálkodás keretei között az ásványi anyagok állandó, zavartalan körforgásban vannak. A lehullott levelek, az elhalt növényi maradványok ásványianyag-tartalma az adott vegetáció számára optimális, a mikro- és makroelemek visszajutnak a talajba, mikroorganizmusok révén oldott állapotba kerülnek, így a kívánatos ásványielem-arány megmarad a következő nemzedékek számára is. Mesterséges környezetben, de főleg egyoldalúan, helytelen összetételű műtrágyákkal, valamint kemikáliákkal szennyezett talajban ez az érzékeny egyensúlyi állapot hamar felborul.

MÁR CSAK PISLÁKOL A TALAJÉLET

Kevés szó esik arról, hogy a talajfertőtlenítő szerek, a növényvédő szerek, – utóbbiak az eső- és öntözővízzel a talajba bejutva – pusztítják azokat a talajlakó baktériumokat és gombákat, amelyek élettevékenysége a lebomlási folyamatokat eredményezi, ezáltal biztosítja a hozzáférhető ásványianyag-tartalmat. Aggasztó mérési eredmények igazolják, hogy rendkívül alacsony, esetenként a kritikus szint alatti az egyébként is lezsarolt talajok összcsíraszama. Ha ez a folyamat nem áll meg és nem fordul vissza, a termőtalajok néhány évtizeden belül növénytermesztésre alkalmatlanná válhatnak.

Mit tehetünk? Ne akarjunk „steril”, a növényi maradványokat évről évre eltávolítva, szemre ugyan tetszetős, de termesztésre kevésbé alkalmas diszkeret létrehozni. A növényvédő szereket átgondoltan alkalmazzuk, előtérbe helyezve az integrált növényvédelem elvét. Kereskedelmi forgalomban kapható tenyészetekkel megnövelhetjük a talajlakó mikroorganizmusok számát, és ne feledjük a tápanyag-utánpótlás alapszabályát a minimum-törvény szerint.

Veszela András

GAZDABOLTI

AJÁNLATUNK

DAMISOL A SZÉP KERTEKÉRT:

**zöld és virágos kertek,
gyümölcs, szőlő, zöldség**

- **Damisol GOLD Frigomax**
(Fagyvédelem)
- **Damisol GOLD Cupromax**
(Felszívódó réz, fungisztatikus)
- **Damisol GOLD Borostyánmax**
(Max iz, szín, cukor és fagyvédelem)
- **Damisol Szuper Flóra Dísnövény**
- **Damisol Örökzöld**
- **Damisol Pázsit**
- **Damisol Sportfű** (+ gyepr, legelő)
- **Damisol Leander**
- **Damisol Muskátlí**
- **Damisol Speciál Gyümölcs-Szőlő**
- **Damisol Szőlő Microelem**
- **Damisol Zöldség**

DAMISOL A VITÁLIS NÖVÉNYEKÉRT:

**komplex kondicionáló
biokatalizátorok**

- **Damisol GOLD Magnus**
(Stresszkezelés, gyógyítás)
- **Damisol GOLD Extra**
(****hatóanyag, hajtásfejlődés)
- **Damisol GOLD Elixír**
(Termésnövelés, UV stressz)
- **Damisol Kondi**
(Szuper kondicionáló,
multi tápelem)

DAMISOL A TÁPANYAG- UTÁNPÓTLÁSÉRT:

**egy tápelem hangsúlyos
ajánlataink**

- **Damisol GOLD Kálcium**
(semleges kémhatású)
- **Damisol Kálcium**
(savas kémhatású)
- **Damisol Vas**
- **Damisol Kálium**
- **Damisol Bőr**
- **Damisol Bőr Extra**
- **Damisol Magnézium**
- **Damisol Nitrogén**
- **Damisol Foszfor Plusz**
- **Damisol Cinkaminkomplex**
- **Damisol Rézaminkomplex**
- **Damisol Mangán**
- **Damisol Molibdén**

Növénybarát szakértelem

ÚJ MOBIL ALKALMAZÁS

Kert és Otthon

Nélkülözhetetlen segítség a növényápolásban és még sok másban!

syngenta®

TÖLTSD LE AZ ALKALMAZÁSUNKAT